

Η φύση της αμαρτίας.

Γεώργιος Ι. Μαντζαρίδης, Ομότιμος Καθηγητής Θεολογικής Σχολής ΑΠΘ.

Αμαρτία, Πάθη.

Συχνά θεωρείται ως αμαρτία η παράβαση των αρνητικών κυρίως εντολών του Δεκαλόγου: «Ου φονεύσεις», «ου μοιχεύσεις», «ου κλέψεις», «ου ψευδομαρτυρήσεις». Όποιος τηρεί τις εντολές αυτές, θεωρεί τον εαυτό του καλό Χριστιανό. Αν συμβαίνει να λησμονεί την αγάπη προς το Θεό, αν δε γνωρίζει τι θα πει ευγνωμοσύνη, πραότητα ή ταπεινοφροσύνη, νομίζει πως είναι δευτερεύον ή και αδιάφορο. Ο Δεκάλογος της Παλαιάς Διαθήκης σε συνδυασμό με τον έμφυτο ηθικό νόμο, που υπάρχει στις καρδιές των ανθρώπων, θεωρούνται ως το άλφα και το ωμέγα της χριστιανικής ζωής. Τα πράγματα όμως δεν πρέπει να κρίνονται τόσο επιφανειακά. Γι' αυτό μια καλύτερη εξέταση της χριστιανικής διδασκαλίας για τη φύση της αμαρτίας είναι απαραίτητη.

Η αμαρτία δεν είναι μια απλή ατέλεια ή αστοχία του ανθρώπου, αλλά «έγκλημα κατά της αγάπης του Πατρός» (Αρχιμ. Σωφρόνιος). Κατά την Παλαιά Διαθήκη η αμαρτία έγκειται στη διάθεση του ανθρώπου να εγκαταλείψει το Θεό και να στραφεί στον κόσμο· να αγνοήσει το θέλημα του Θεού

και να ζήσει κατά το δικό του θέλημα. Την πλαστικότερη μορφή της αμαρτίας παρουσιάζει το βιβλίο της Γενέσεως με την αφήγηση της πτώσεως των πρωτοπλάστων.

Στην Καινή Διαθήκη και την πατερική παράδοση η αμαρτία δεν είναι ουσιωδώς διαφορετική, παίρνει όμως μια σαφέστερη μορφή. Αμαρτία εδώ είναι η άρνηση του ανθρώπου να πιστέψει στο Χριστό και να δεχθεί το Ευαγγέλιό του. Η αμαρτία δεν περιορίζεται σε μεμονωμένες πράξεις, σκέψεις, ενέργειες ή επιθυμίες του ανθρώπου, αλλ' αποτελεί μια γενικότερα εμπαθή κατάσταση που εκδηλώνεται με όλα αυτά. Αμαρτία είναι σε τελική ανάλυση η άρνηση κοινωνίας με το Χριστό και τους αγίους, και η προσκόλληση στον κόσμο και τα πάθη.

Για να καταλάβουμε καλύτερα την ουσία της αμαρτίας χρειάζεται να δούμε τι είναι η απελευθέρωση από αυτήν, δηλαδή η σωτηρία που προσφέρει ο Χριστός στον άνθρωπο. Ο άνθρωπος που ζει στην αμαρτία αποξενώνεται από την αγάπη του Θεού. Οι πράξεις του, οι σκέψεις του, οι ενέργειές και οι επιθυμίες του προσδιορίζονται από τον εγωκεντρισμό και την ιδιοτέλεια. Δεν είναι σε θέση να ανοίξει την καρδιά του, να χωρέσει τους άλλους, να τους αγαπήσει, να τους δει ως εικόνες Θεού που είναι ο Δημιουργός και η πηγή της ζωής όλων των ανθρώπων. Ζει αποξενωμένος από την αληθινή ζωή και υποταγμένος στη φθορά και το θάνατο.

Η σωτηρία του ανθρώπου έγκειται στην πρόσληψή του στο σώμα του Χριστού και στην ικάνωσή του να ζήσει ως νικητής θανάτου μέσα στο φως της Αναστάσεως. Το φως του Χριστού φωτίζει τον άνθρωπο και αποκαλύπτει το σκοτάδι του. Χωρίς την επενέργεια του φωτός αυτού ο άνθρωπος δε συνειδητοποιεί τη ζοφερή κατάστασή του (Αρχιμ. Σωφρόνιος). Ο Χριστός, ως τέλειος Θεός και τέλειος άνθρωπος, είναι ο μόνος που συνδέει τον άνθρωπο με το Θεό και προσφέρει σ' αυτόν τη ζωή που στερήθηκε. Γι' αυτό η πίστη στο Χριστό αποτελεί την προϋπόθεση για τη σωτηρία του ανθρώπου.

Το Ευαγγέλιο δεν ξεχωρίζει τους ανθρώπους σύμφωνα με τις αρετές ή τις κακίες τους, αλλά σύμφωνα με τη διάθεσή τους να μετανοήσουν ή να

επιμείνουν στην αμαρτία. Και ο Χριστός δεν κάλεσε τους ανθρώπους να γίνουν περισσότερο ενάρετοι ή λιγότερο αμαρτωλοί, αλλά να μετανοήσουν και να δεχθούν τη χάρη που προσφέρει. Όσο κανείς δε μετανοεί, βρίσκεται μακριά από την πηγή της ζωής. Ζει ως δούλος της φθοράς και του θανάτου. Στο ζήτημα αυτό δεν υπάρχουν εξαιρέσεις· «πάντες γάρ ήμαρτον και υστερούνται της δόξης του Θεού» (Ρωμ. 3:23). Η συναίσθηση της κατάστασεως αυτής δίνει το μέτρο της μετανοίας και της αναζητήσεως του Θεού. Γι' αυτό δεν είναι παράδοξο, ότι εκείνοι που δέχθηκαν το Ευαγγέλιο του Χριστού δεν ήταν οι Γραμματείς κι οι Φαρισαίοι που καυχιόνταν για τις αρετές τους, αλλά οι τελώνες κι οι πόρνες που συναισθάνθηκαν την αμαρτωλότητά τους και μετανόησαν.

Από το βιβλίο: Γεωργίου Ι. Μαντζαρίδη, Ορθόδοξη Πνευματική Ζωή, εκδ. ΠΟΥΡΝΑΡΑ, κεφ. «ΑΜΑΡΤΙΑ ΚΑΙ ΜΕΤΑΝΟΙΑ» (αποσπάσματα).

Πηγή : <https://www.koinoniaorthodoxias.org/>